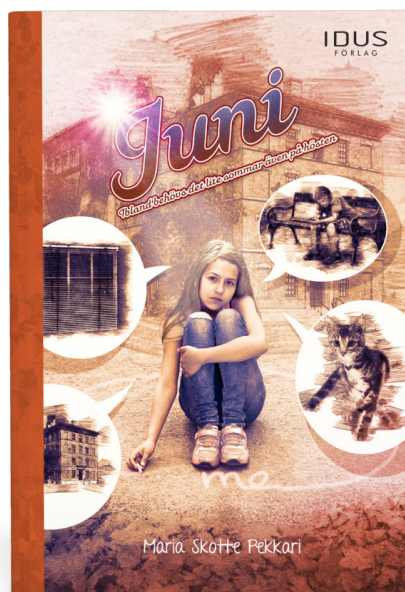

LÄRARHANDLEDNING TILL JUNI - IBLAND BEHÖVS DET LITE SOMMAR ÄVEN PÅ HÖSTEN

INLEDNING

Boken om Juni kan användas på flera olika sätt. Det kan helt enkelt vara en intressant och berörande läsoplevelse, men den kan också bli så mycket mer.

I mitt arbete som lärare på mellanstadiet har jag märkt att böcker som man arbetar med och läser tillsammans kan bli en fantastisk utgångspunkt för samtal och diskussioner. Det blir nästan som gemensamma minnen.

Att ha någon annan att utgå ifrån och relatera till när man diskuterar känns oftast tryggare och lättare än att utgå från sig själv.

Den här boken ger möjlighet till att diskutera de sociala skyddsnät som finns. Man kan diskutera ekonomiskt utanförskap och hur det kan vara att växa upp med en förälder som inte mår bra. Sedan tar boken även upp ämnen som utanförskap, vänskap och djur.

Det finns alltid hopp. Saker och ting kan alltid bli bättre och ibland finns hjälpen där man minst anar det.

HANDLING

Boken handlar om Juni som ska börja mellanstadiet efter en ovanligt varm sommar.

När de andra klasskompisarna berättar om sina fantastiska sommarlov är Juni tyst. För vem vill höra om vad hon har gjort? Hon som bara varit hemma med mamma hela sommaren.

Juni är ensam på skolan, hon har inga vänner. Det är svårt att ha vänner när man aldrig bjuder igen och aldrig kan följa med på aktiviteter som kostar pengar. Sedan är det också så att Juni måste hem för att kolla om persiennerna till lägenheten är uppdragna eller neddragna. Junis mamma mår inte bra och Juni är orolig.

Så flyttar det in en ny familj i en av lägenheterna i närheten. I den familjen bor en pojke som verkar vilja bli Junis vän. Hon är till en början skeptisk och försiktig. Men när de sedan hittar en hemlös katt som de börjar ta hand om bryter hon sakta med säkert sin isolering.

MÅLGRUPP

Boken är främst tänkt att passa elever i årskurs 4-6. Denna lärarhandledning utgår från de kunskapskrav som riktar sig till dessa årskurser.

LÄRARHANDLEDNINGEN UPPLÄGG

I denna lärarhandledning finns kopplingar till läroplanen, Lgr 11. Här finns passande centralt innehåll till ämnena svenska, samhällskunskap och religion samt kunskapskrav att använda om man så önskar.

Vidare finns det tips på lektioner och diskussionsfrågor till samtliga kapitel. I slutet finns även länkar till sidor som kan vara av värde i detta arbete.

SYFTET MED BOKEN

Syftet med boken är att diskutera hur det kan vara att leva med en förälder som mår psykiskt dåligt, hur det känns att vara ensam och leva i ekonomisk utsatthet.

Boken ska vara intressant att läsa och inte lämna de som läser oberörda.

ÄMNET SVENSKA

CENTRALT INNEHÅLL

Läsa och skriva

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som står mellan raderna.
- Tala, lyssna och samtala. Att argumentera i olika samtalssituationer och beslutsprocesser.

Språkbruk

- Ord, symboler och begrepp som används för att uttrycka känslor, kunskaper och åsikter. Ords och begrepps nyanser och värdeladdning.

KUNSKAPSKRAV

Svenska årskurs 6

Förmåga	E	C	A
Göra sammanfattning	Genom att göra enkla, kronologiska sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med viss koppling till sammanhanget visar eleven grundläggande läsförståelse.	Genom att göra utvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med relativt god koppling till sammanhanget visar eleven god läsförståelse.	. Genom att göra välutvecklade sammanfattningar av olika texters innehåll och kommentera centrala delar med god koppling till sammanhanget visar eleven mycket god läsförståelse.
Tolka och beskriva	Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra enkla och till viss del underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika verk samt på ett enkelt sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.	Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika verk samt på ett utvecklat sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.	Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, tolka och föra välutvecklade och väl underbyggda resonemang om tydligt framträdande budskap i olika verk samt på ett välutvecklat sätt beskriva sin upplevelse av läsningen.
Samtala	Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som till viss del upprätthåller samtalet.	Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet relativt väl .	Eleven kan samtala om bekanta ämnen genom att ställa frågor och framföra egna åsikter på ett sätt som upprätthåller samtalet väl .

ÄMNET SAMHÄLLSKUNSKAP CENTRALT INNEHÅLL

Individer och gemenskaper

- Sociala skyddsnät för barn i Sverige och i olika delar av världen.

Samhällsresurser och fördelning

- Några orsaker till, och konsekvenser av, välstånd och fattigdom.

KUNSKAPSKRAV

Samhällskunskap årskurs 6

Förmåga	E	C	A
Perspektiv på samhällsfrågor	Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv och beskriver då enkla samband med enkla och till viss del underbyggda resonemang.	Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv och beskriver då förhållandevis komplexa samband med utvecklade och relativt väl underbyggda resonemang.	Eleven kan undersöka elevnära samhällsfrågor ur något perspektiv, och beskriver då komplexa samband med välutvecklade och väl underbyggda resonemang.
Ståndpunkter - resonemang och argument	Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med enkla resonemang och till viss del underbyggda argument.	Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med utvecklade resonemang och relativt väl underbyggda argument.	Eleven värderar och uttrycker olika ståndpunkter i elevnära samhällsfrågor med välutvecklade resonemang och väl underbyggda argument.

ÄMNET RELIGION CENTRALT INNEHÅLL

Identitet och livsfrågor

- Hur olika livsfrågor, till exempel vad som är viktigt i livet och vad det innebär att vara en bra kamrat, skildras i populärkulturen.

Etik

- Några etiska begrepp, till exempel rätt och orätt, jämlikhet och solidaritet.
- Frågor om vad ett bra liv kan vara och vad det kan innebära att göra gott.

KUNSKAPSKRAV

Religion årskurs 6

Förmåga	E	C	A
Resonemang om moraliska frågor	Eleven kan föra enkla resonemang om vardagliga moraliska frågor och vad det kan innebära att göra gott.	Eleven kan föra utvecklade resonemang om vardagliga moraliska frågor och vad det kan innebära att göra gott.	Eleven kan föra välutvecklade resonemang om vardagliga moraliska frågor och vad det kan innebära att göra gott.
Reflektioner och begrepp	Eleven gör då reflektioner som i huvudsak hör till ämnet och använder några etiska begrepp på ett i huvudsak fungerande sätt.	Eleven gör då reflektioner som för resonemanget framåt och använder några etiska begrepp på ett relativt väl fungerande sätt.	Eleven gör då reflektioner som för resonemanget framåt och fördjupar eller breddar det och använder några etiska begrepp på ett väl fungerande sätt.

LEKTIONSTIPS

SVENSKA

Framsidan

Titta på framsidan. Vad säger den dig? Vad tror du att boken kommer att handla om? Vad symboliserar de olika pratbubblorna? Vem är flickan på bilden? Hur tror du att hon är som person? Skriv ner tankarna du hade om omslaget innan du läser boken. När du sedan läst ut boken, titta på framsidan igen och skriv ner vad du nu tror att bilderna symboliserar. Vilka likheter och skillnader hittar du mellan vad du trodde innan du läste boken?

Personbeskrivningar

Välj ut en av karaktärerna och skriv ner vad du vet om personen. Leta personbeskrivningar i texten och lägg gärna in citat. Hur uppfattar du personen? Vilka saker får du reda på mellan raderna?

Läslogg

Låt eleverna skriva läslogg efter varje kapitel. Träna dem i att sammanfatta vad de läst. Utgå gärna från tre stycken där de skriver om vad som var det viktigaste i början av kapitlet, i mitten och i slutet.

Innan nästa kapitel ska läsas kan de då läsa igenom sin läslogg för att komma ihåg föregående kapitel.

SVENSKA, SAMHÄLLSKUNSKAP OCH RELIGION

Samtala

I denna lärarhandledning finns förslag på diskussionsfrågor till alla kapitel.

Frågorna kan antingen göras muntligt. Utgå då gärna från EPA så alla får möjlighet att tänka själva först.

Givetvis går det även att göra en skriftlig reflektion. Då är det lämpligt att efter det lyfta frågorna så att eleverna får diskutera tillsammans.

EPA

Ensam – Låt eleverna få en stunds tyst betänketid där de tänker igenom vad de själva tycker.

Par – Låt eleverna samtala två och två kring frågan.

Alla – Lyft diskussionen i helklass och prata om den.

SAMHÄLLSKUNSKAP

Sociala skyddsnät

Arbeta i klassen kring olika sociala skyddsnät som finns i Sverige. Socialtjänsten, BRIS och maskrosbarn är några exempel på organisationer/myndigheter att ta upp. Eleverna kan t ex söka fakta om olika organisationer/myndigheter och ta reda på (länkar finns längst bak i lärarhandledningen).

- Vad har de för syfte?
- Hur arbetar de?
- Vilka kan vända sig dit?
- Vilken typ av hjälp kan man få?

Sedan kan eleverna presentera arbetet för varandra i klassen.

Ekonomiska villkor.

Juni kan inte vara med på aktiviteter som kostar pengar. Leif är hemlös och samlar pantburkar. Deras situationer skiljer sig massor, men de har även vissa saker gemensamt.

Hur känns det att inte ha råd? Hur kan man agera i vardagen för att ingen ska känna sig diskriminerad för att de inte har så mycket pengar? Hur ser det ut i andra delar av världen? Är frågor som kan diskuteras utifrån boken. Passa även gärna på att söka fakta om hemlöshet och ekonomisk utsatthet.

RELIGION

Att göra gott

Boken innehåller flera exempel på vardagsgodhet. Fundera ut ett eller flera exempel och motivera varför du valt just det!

Diskussionsfrågor till kapitlen

Kapitel 1 – Sommaren var bra, tack!

- Vad brukar kännas bra/mindre bra med att börja skolan efter ett långt sommarlov?
- Vad tänker du om att alla i klassen behöver berätta om vad de har gjort på sommaren? Varför tänker du så?

Kapitel 2 – En upptagen gunga

- Juni tänker att hon och pojken inte kommer att bli vänner för att hon inte har några vänner. Varför tror du att hon tänker så?
- Vad betyder vänner för dig?

Kapitel 3 – A. Engman

- Junis mamma tycker att hon har för långa dagar i skolan. Juni tänker att ”Om mamma tyckte det var jobbigt att jag var borta så var det jobbigt att vara borta.” Vad tänker du om det?

Kapitel 4 – Genom ett fönster

- Hur känns det när någon har lovat något och sedan inte gör det?
- På kvällen sitter pojken och väntar. Hur tror du att det känns för Juni? Varför tror du att han inte kom på dagen?

Kapitel 5 – Kollage

- När Juni ritar glömmet hon ibland tid och rum, vad kan få dig så intresserad att du glömmet allt annat?
- Är Amanda mindre snäll för att hon frågar för att hon är kristen? Hur tänker du?
- Fast Juni inte följer med på Amandas förslag är hon glad att hon frågar. Varför tror du att det är så?
- Varför tror du att Juni river sönder sitt kollage? Hur tror du att hon känner då?

Kapitel 6 – Amir

- Vad tycker du att det finns för fördelar/nackdelar med syskon eller att vara ett enda barn?
- ”Att härmas var fjantigt, det visste jag från skolan. Det hade många sagt under åren. Samtidigt visste jag också att man inte fick vara för speciell, för egen, det var också fel. Det var en svår balansgång.” Fundera över citatet, vad tänker du?

Kapitel 7 – Någons fel

- Läraren säger att det är bättre att berätta vad man vet, även om det är man själv som har gjort det. Vad tänker du att hon menar med det?
- Vad finns det för fördelar att erkänna att man har gjort fel?

Kapitel 8 – Kattmat

- Varför tror du att Juni kollar om persiennerna är uppdragna eller inte när hon kommer från skolan?

Kapitel 9 – Väderkvarnen

Fundera kring dessa två citat från kapitlet. Vad väcker de för tankar hos dig? Varför tror du att Juni tänker som hon gör?

- Det är inte bara bra med fin utsikt. Ibland kan den göra att man ser alldeles för mycket saker som man vill ha. Det man inte ser är lättare att låta bli att tänka på.
- Egentligen trodde jag inte på mammas historier om hur bra allt snart skulle bli. Jag hade hört det många gånger förut. Det var ändå bättre att fantisera samtidigt som jag försökte att inte hoppas för mycket.

Kapitel 10 – Slänga soporna

- Juni har fått tag på nyckeln och tänker gömma den så att hon kan kopiera den. Varför tror du att hon inte bara säger som det är till sin mamma?

Kapitel 11 – Kopiera en nyckel

- Juni upplever att hon alltid måste bjuda tillbaka om hon blir bjuden. Varför tror du att det ofta är så att man förväntas bjuda tillbaka? Vad tänker du om det?

Kapitel 12 – Pantburkar

- Juni funderar över hur många Hilma har frågat innan. Spelar det någon roll i vilken ordning man blir frågad? Vad tycker du?
- Hilma vill samla pantburkar för att hjälpa naturen. Vad kan man mer göra?
- Juni stannar och pratar med Leif. Vad tänker du om det?

Kapitel 13 – Vålgörenhet

- Vad är vålgörenhet? Vad vet du för exempel på vålgörenhet.
- Hur tror du att Juni kånde sig när de andra retade henne, beskriv med egna ord. Hur hade du kånt dig i hennes situation? Vad hade du gjort om du var Juni? Vad hade du gjort om du var någon som stod bredvid? Vad hade du gjort om du var kompis med den som retades?

Kapitel 14 – Herrgårdn

- ”Tånk vad det kan betyda mycket att ha en uppgift,” tånker Juni når hennes mamma har fått jobb. Vad är viktigt för dig i livet?
- Juni litar inte på att allt ska bli bra. Vad tror du har hänt förut? Hur tror du att det påverkar Juni?

Kapitel 15 – Tvåttstugan

- Vad tror du att Juni kånde når hon kom till skolan den dagen? Vad hade andra kunnat göra för att hon skulle må bättre?
- Juni och Amir gör iordning ett hemligt ställe till Noor. Har du någon gång haft en sådan plats? Hur kånns det att ha ”ett eget ställe”?

Kapitel 16 – Jag vill prata med dig

- Juni börjar ledsna på att vara ensam på skolan. Vad skulle du ge henne för råd för att inte vara det längre.
- Det kan kånnas jobbigt att inte kunna regler och lekar som andra tar som självklara. Det kan vara jobbigt att erkånna att man inte har råd med speciella aktiviteter eller klåder. Hur kan man vara en bra kompis? Hur kan man göra i Junis situation?

Kapitel 17 – Kakor och överraskningar

- Vad tror du att det är som Juni tycker så mycket om med Amirs familj?
- Vad kan det betyda att ha ett husdjur?

Kapitel 18 – Jax

- Amir säger att man kan sakna personer som man aldrig har träffat. Vad tänker du om det?

Kapitel 19 – Utvecklingssamtal

- Hur tycker du att det är att ha utvecklingssamtal?
- Vad är soc? Vad arbetar de med?

Kapitel 20 – När världen rasar samman

- Junis mamma mår dåligt och Juni får reda på att Amir ska flytta. Hur tror du att hon känner sig? Vad tror du att hon kommer att göra?

Kapitel 21 – Det finns alltid en lösning

- Juni berättar om sin mamma för Zahra. Hur tror du att det känns att berätta? Varför är det viktigt att berätta när någonting inte är bra?

Kapitel 22 – En mobil och en kattunge

- Juni tycker att det bästa är när hennes mamma berättar för Marie om hur de har haft det. Hur känns det att bära på en tung hemlighet?

Kapitel 23 – Ja tack, gärna!

- Juni tackar ja till att följa med Amanda hem. Hur tror du att det känns för Juni? Hur tror du att det känns för Amanda?

Kapitel 24 – Ny elev

- Amir och de andra står upp för Juni när hon blir retad. Hur känns det att våga stå emot? Hur känns det när någon hjälper till?
- Hur gör man för att stå upp för någon på en schyst sätt?

Epilog – Slutet på berättelsen

- Vad tror du att Juni menar med att det var den hösten hon ”började leva”?

Länkar som kan vara av intresse:

<https://www.socialstyrelsen.se/stod-i-arbetet/barn-och-unga/barn-och-unga-i-socialtjansten/>

<https://maskrosbarn.org/>

<http://bris.se>

Tack för att ni läst min bok, hoppas ni fick ut mycket av den!

Hälsningar / Maria

Kontakt: maria.skotte-pekkari@outlook.com

